

BILAGA 1. Partiernas hela svar.

Hur förhåller ni er till afrofobi som en specifik form av rasism med egna strukturer och konsekvenser?

VÄNSTERPARTIET

Vänsterpartiet ser afrofobi som en specifik form av rasism med egna historiska rötter, uttryck och konsekvenser. Afrofobi handlar inte enbart om individuella fördomar utan om strukturell rasism som är inbyggd i samhällsinstitutioner, normer och maktstrukturer.

Afrosvenskar utsätts i hög grad för diskriminering, stereotypisering, hatbrott och exkludering inom bland annat arbetsmarknad, bostadsmarknad, utbildning och rättsväsende. Detta påverkar livsvillkor, hälsa, trygghet och möjligheter att delta i samhället på lika villkor.

Vi menar därför att afrofobi måste erkännas och behandlas som en särskild form av rasism, på samma sätt som exempelvis antisemitism och islamofobi, eftersom den tar sig specifika uttryck och kräver riktade åtgärder. Vi har i flera motioner lyft behovet av ett mer systematiskt arbete mot afrofobi och antisvart rasism.

MILJÖPARTIET

Miljöpartiet ser afrofobi som en specifik form av rasism med egna historiska rötter, uttryck och konsekvenser som skiljer sig från andra former av rasism. Därmed är det mycket viktigt att politiken både bekämpar rasism på ett övergripande plan och samtidigt riktar särskilda åtgärder för att bekämpa afrofobi. Miljöpartiet vill att arbetet mot afrofobi är långsiktigt, kunskapsbaserat och tas fram i nära dialog med den afrosvenska gruppen.

SOCIALDEMOKRATERNA

Vi arbetar för att bekämpa alla typer av rasism och diskriminering. Olika typer av rasism har olika stereotyper, uttryckssätt och historisk kontext. Forskning och studier av exempelvis islamofobi, antisemitism och afrofobi kan uppmärksamma oss och ge verktyg för att hantera och bekämpa de uttryck och fördomar som den specifika formen av rasism för med sig.

CENTERPARTIET

Centerpartiet står för att rasism och hat måste motverkas överallt - i vardagen, i politiken och i det offentliga samtalet. Vi delar uppfattningen att afrofobi har egna strukturer och skapar allvarliga konsekvenser för både enskilda individer och samhället. Genom skarpa lagar och ett mer aktivt jämlikhetsarbete i hela samhället vill vi stärka skyddet för varje individ.

Vårt mål är ett öppet och jämställt Sverige där ingen begränsas på grund av vem man är och där alla har samma rättigheter och möjligheter att forma sitt eget liv. Alla ska ha lika tillgång till utbildning, sjukvård och socialt skydd oavsett bakgrund. Ingen ska heller missgynnas på arbetsmarknaden på

grund av hudfärg eller bakgrund. Vi vill bygga ett samhälle där allas rättigheter respekteras och där alla har makten att forma sina liv.

LIBERALERNA

För oss är all form av rasism oacceptabel, eftersom den kränker den enskilda människans värdighet och frihet. Vår utgångspunkt är att varje individ ska bedömas utifrån sina egna meriter, inte utifrån fördomar kopplade till ett kollektiv. Med det sagt är vi fullt medvetna om att olika former av rasism har unika historiska rötter och tar sig skilda uttryck i dagens samhälle.

Vi ser och erkänner afrofobi som en specifik och allvarlig form av rasism med djupa historiska rötter i slaveri och kolonialism, vilket fortsätter att påverka strukturer och attityder i dag. Vi noterar med oro rapporter från bland annat Brottsförebyggande rådet (BRÅ) som visar att afrofobiska hatbrott inte bara är bland de vanligaste, utan också ofta kännetecknas av en högre grad av våld. Denna typ av riktat hat skapar otrygghet och undergräver människors tillit till samhället.

KRISTDEMOKRATERNA

Ja, vi ser afrofobi som en specifik diskrimineringsgrund.

MODERATERNA

Moderaterna utgår från att varje människa har ett okränkbart och lika värde och ska bedömas utifrån sina handlingar – inte sin bakgrund eller hudfärg. Afrofobi, eller antisvart rasism, är en allvarlig form av rasism med egna historiska rötter och tydliga uttryck såsom diskriminering, hatbrott och ojämlika livsvillkor. Afrosvenskars utsatthet har uppmärksamrats inom flera samhällsområden, bland annat i utbildning, arbetsliv, boende och hälsa, och det finns ett tydligt behov av mer konkreta och verkningsfulla insatser.

Vår linje är därför att generella insatser mot rasism ska kombineras med riktade åtgärder mot afrofobi, för att arbetet ska bli både rättssäkert och träffsäkert. Detta ligger också i linje med regeringens arbete, där antisvart rasism är ett särskilt fokusområde i handlingsplanen mot rasism.

SVERIGEDEMOKRATERNA

Vi ogillar rasism i alla dess former.

Afrosvenskar är den grupp som i dag uppvisar de sämsta livsvillkoren i Sverige sett till en rad välfärdsindikatorer. Vilka konkreta åtgärder vill ni vidta för att adressera den afrofobi som finns i samhället i dag?

VÄNSTERPARTIET

Vänsterpartiet anser att arbetet mot afrofobi måste vara långsiktigt, strukturellt och riktat. För att motverka den diskriminering och ojämlikhet som afrosvenskar möter vill vi bland annat:

- Stärka diskrimineringslagstiftningen och förbättra möjligheterna till upprättelse för personer som utsätts för diskriminering,

- Motverka etnisk profilering och utreda hur diskrimineringslagen kan omfatta även rättsväsendet och polisens arbete,

- Prioritera arbetet mot hatbrott och rasistiska brott inom rättsväsendet,

- Stärka skyddet mot diskriminering inom arbetsmarknad, bostadsmarknad, vård och utbildning,

- Införa jämlikhetsdata för att bättre kunna synliggöra och följa strukturell diskriminering,

- Stärka stödet till civilsamhällesorganisationer som arbetar mot rasism och för afrosvenskars rättigheter.

MILJÖPARTIET

När Miljöpartiet satt i regering tog vi fram en nationell handlingsplan mot rasism, där bland annat ett åtgärdsprogram mot afrofobi särskilt lyftes fram. Det arbete som påbörjades då måste nu fortsätta.

Miljöpartiet vill stärka skyddet mot diskriminering och göra det lättare att få upprättelse.

Diskrimineringslagen bör ses över så att den blir mer effektiv och att myndigheter och offentliganställda, exempelvis inom Polisen, omfattas bättre. Vi vill ge Diskrimineringsombudsmannen (DO) och antidiskrimineringsbyråerna utökade resurser och ge antidiskrimineringsbyråerna bättre möjligheter att driva ärenden i domstol. Vi vill också se fler hatbrottsenheter hos Polisen, ge bättre stöd till brottsoffer, stärka arbete mot rasism i skolan och arbetslivet samt införa jämlikhetsdata, det kan synliggöra rasismen mot afrosvenskar utan att registrera människor mot deras vilja.

SOCIALDEMOKRATERNA

Socialdemokraterna är ett antirasistiskt parti som ser som en av sina uppgifter att bekämpa och motverka rasism och diskriminering i alla dessa former. Afrofobi är ibland mindre omtalad och studerad som separat fenomen än exempelvis islamofobi och antisemitism, men inte desto mindre viktig.

Vi anser att kampen mot rasism är central för att ett jämlikt samhälle ska hålla ihop och för att alla människor, oavsett bakgrund, ska kunna leva goda liv. Vi måste både slå hårt mot de rasistiska organisationer som hotar demokratin och arbeta långsiktigt för att bryta den strukturella diskrimineringen och segregationen. Vår politik bygger på att bekämpa maktskillnader som begränsar den enskildes frihet och att vända en utveckling där Sverige blivit ett försvagat och splittrat land.

Därför vill vi bland annat införa ett förbud mot rasistiska och nazistiska organisationer, göra en översyn av den strukturella diskrimineringen på arbetsmarknaden med fokus på etnisk bakgrund,

stärka Polismyndighetens arbete med att återspegla befolkningen och intensifiera kampen mot hedersrelaterat våld och förtryck.

CENTERPARTIET

Centerpartiet vill att skyddet mot diskriminering ska vara starkt i hela samhället, från arbetslivet till myndigheter. Den som har utsatts för diskriminering ska få verklig upprättelse. Vi vill uppnå detta genom att stärka grundlagsskyddet mot diskriminering, höja ersättningen till de som utsatts för diskriminering och ge mer resurser till polisens hatbrottsenheter och till de organisationer i civilsamhället som stöttar brottsoffer. Vi vill också att myndigheter i större utsträckning ska införa anonyma ansökningsförfaranden vid anställningar. Vi är skarpt kritiska mot rasprofilering vid tjänsteutövning och vill därför avskaffa visitationszoner, som kan ge upphov till sådant.

LIBERALERNA

Diskriminering ska kosta. Vi vill utvärdera och stärka diskrimineringslagen för att den ska bli ett mer verkningsfullt verktyg för upprättelse. Vi vill även stärka rättsväsendets förmåga att utreda och lagföra hatbrott, där vi vet att afrofobi är ett vanligt motiv. Det inkluderar att säkerställa att polis och åklagare har den kunskap som krävs för att identifiera och hantera dessa brott.

Skolan är samhällets viktigaste arena för att förmedla demokratiska värderingar. Vi har i regeringsställning gett Skolverket och Forum för levande historia förstärkta uppdrag att arbeta mot rasism och intolerans. Vi vill också se fortsatta kunskapshöjande insatser för skolpersonal så att de kan identifiera och agera mot afrofobi och andra rasistiska uttryck.

Vi vill bekämpa diskrimineringen på arbetsmarknaden som hindrar människor från att få ett jobb utifrån sin kompetens. Det handlar om att säkerställa att rekryteringsprocesser är rättvisa och transparenta.

Organisationer som företräder afrosvenskar gör ett ovärderligt arbete med att synliggöra problem och stötta individer. Vi vill säkerställa ett långsiktigt och stabilt stöd till civilsamhällesorganisationer som arbetar mot rasism och för mänskliga rättigheter.

KRISTDEMOKRATERNA

Alla människors unika värde utgör grunden för all vår politik. Alla är lika inför lagen och ingen ska utsättas för hat, hot eller rasism på grund av etnisk eller någon annan tillhörighet. Det är viktigt att säkerställa. I en tid som präglas av polarisering och motsättningar vill vi stärka samhällsgemenskapen med utgångspunkt i de mänskliga fri- och rättigheterna och omsorgen om vår nästa.

Kristdemokraterna ser allvarligt på den utsatthet som många afrosvenskar möter och vill stärka arbetet mot afrofobi inom ramen för regeringens handlingsplan mot rasism och hatbrott som antogs 2024. Planen möjliggör riktade insatser genom särskilda åtgärdsprogram.

Vi vill särskilt prioritera insatser inom de fyra områden som pekas ut i handlingsplanen: skola, rättsväsende, välfärd och arbetsliv. Det innebär att stärka arbetet mot diskriminering och ojämlika villkor på arbetsmarknaden, säkerställa ett likvärdigt och respektfullt bemötande inom välfärdens

verksamheter, förbättra rättsväsendets förmåga att identifiera, utreda och lagföra hatbrott, samt förebygga rasism tidigt genom skolans värdegrundsarbete.

Vi vill också stärka det förebyggande arbetet, bland annat genom att motverka rasistiska uttryck i digitala miljöer och genom att utveckla dialogen med civilsamhället och berörda grupper för att bättre fånga upp erfarenheter av afrofobi.

MODERATERNA

Vi vill arbeta brett, men med tydligt riktade insatser inom centrala samhällsområden såsom skola, rättsväsende, offentlig sektor och arbetsliv. För Moderaterna är arbetslinjen central för att bryta utanförskap, stärka individens frihet och minska social ojämlikhet varför det är viktigt att öka kunskap om rasism i arbetsmiljön och stärka arbetsgivarnas förebyggande arbete mot diskriminering. Vi vill också fortsätta kartlägga utbredningen av rasism även i digitala miljöer, stärka civilsamhällets roll och fortsätta satsa på forskningen. Moderaterna vill särskilt lyfta det viktiga arbetet som görs i våra skolor med att förebygga rasism och diskriminering tidigt samt sprida information om afrosvenska elevers utsatthet.

SVERIGEDEMOKRATERNA

Vi har inte för avsikt att vidta några åtgärder baserat på hudfärg eller på att man skulle ha rötter i ett afrikanskt land.

För att kunna genomföra åtgärder mot rasism är det bra att ha statistik över rasismen. Hur ställer ni er till jämlikhetsdata i det offentliga Sverige?

VÄNSTERPARTIET

Vänsterpartiet är positivt till införandet av jämlikhetsdata i Sverige. Vi menar att det behövs bättre kunskap om hur olika grupper påverkas av diskriminering och ojämlikhet för att samhället ska kunna sätta in effektiva åtgärder mot rasism.

Vänsterpartiet har därför föreslagit att Sverige ska upprätta jämlikhetsdata baserad på samtliga diskrimineringsgrunder. Insamlingen ska bygga på frivillighet, anonymitet och samtycke och skulle exempelvis kunna hanteras av SCB.

Syftet är inte att registrera människor utifrån etnicitet eller religion för kontrolländamål, utan att synliggöra strukturell diskriminering och ojämlika livsvillkor. Både EU och FN har kritiserat Sverige för avsaknaden av jämlikhetsdata och vi anser att Sverige ska lyssna på, och ta till sig av, denna kritik.

MILJÖPARTIET

Miljöpartiet vill att Sverige ska införa jämlikhetsdata. Frågan om jämlikhetsdata utreddes av DO redan 2012 och slutsatsen var att jämlikhetsdata både kan och bör införas i Sverige. Både FN och EU har dessutom kritiserat Sverige för avsaknaden av jämlikhetsdata.

Avsaknaden av uppdelad statistik bromsar in det svenska arbetet mot rasism och för ökad jämlikhet. Med större synlighet i statistiken skulle kunskapen öka och det skulle bli lättare att identifiera nödvändiga åtgärder för att motverka rasism och diskriminering.

Miljöpartiet och andra förespråkare för jämlikhetsdata är överens om att jämlikhetsdata måste bygga på frivillighet, anonymitet, informerat samtycke samt självidentifikation och självkategorisering. Det handlar alltså inte om registrering av en enskild och identifierbar person, det är en felaktig uppfattning.

SOCIALDEMOKRATERNA

Det kan finnas fördelar med mer precis jämlikhetsdata som skulle kunna ge en djupare kunskap, men det är också förknippat med risker att föra in uppgifter om etnicitet och likande.

Historiskt har den svenska statistiken undvikit att definiera exempelvis etnicitet eller hudfärg, och bara registrerat nationell bakgrund. Vi har i nuläget inte några förslag om att ändra den ordningen.

CENTERPARTIET

Sveriges modell för statistikinhämtning måste bygga på en balans mellan samhällsintressen och individens rätt till integritet. Vi anser att ett regelverk med utgångspunkt i GDPR är nödvändigt för att uppfylla den balansen.

LIBERALERNA

Vi ser att statistik kan spela en viktig roll för att synliggöra och motverka diskriminering. Samtidigt är frågan om jämlikhetsdata komplex och kräver en avvägning mot skyddet för den personliga integriteten. Vår utgångspunkt är därför att arbetet behöver ske varsamt, i dialog med berörda grupper och med metoder som bygger på frivillighet och anonymitet. På så sätt kan viktig kunskap tas fram utan att äventyra förtroende eller individens rättigheter.

KRISTDEMOKRATERNA

Vi tror inte att det är en bra idé. Människor ska bedömas lika oavsett hudfärg. Att registrera människor utifrån parametrar som ursprung eller hudfärg öppnar upp för en farlig utveckling. Att börja skapa databaser där man delar upp människor efter hudfärg stjälp, inte hjälper, i färdvägen mot att nå målsättningen om att ingen ska diskrimineras. Statistik är behjälpligt för den som vill göra någonting åt och bryta strukturer. Men vi tror inte att den här typen av data är rätt väg att gå.

MODERATERNA

Vi ser att det finns ett tydligt behov av bättre kunskapsunderlag för att synliggöra ojämlikhet i syfte att motverka diskriminering, men samtidigt måste eventuell insamling av sådan data ske med starkt integritetsskydd och bygga på frivillighet. Moderaternas hållning är att det i så fall behöver utformas ansvarsfullt med respekt för individers rättigheter.

SVERIGEDEMOKRATERNA

Vi är generellt positiva till all information som kan hjälpa politiker och myndigheter i deras beslutsfattande, i alla avseenden. Det vi inte vill se är register baserat på hudfärg, det anser vi är fel. Vi har idag ganska mycket statistik som ger en ganska god bild av exempelvis brottsligheten i olika befolkningsgrupper. Brottsförebyggande rådet (BRÅ) har till exempel gjort särskilda studier där personer delas in "utrikes födda", "inrikes födda med två utrikes födda föräldrar" och så vidare. BRÅ har även redovisat polisanmälda brott med identifierade hatbrottsmotiv, vilket är en sorts kartläggning över upplevd rasism.